

ਯਾਹਵੇਹ: “ਪ੍ਰਭੂ”

ਖੁਦਾ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇਕ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਯਾਹਵੇਹ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਨਾਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ 'ਚੋਂ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸੀਨੈ ਪਹਾੜ 'ਤੇ ਮੂਸਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ‘... ਸਦੀਪਕਾਲ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਇਹੋ ਹੀ ਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀਓਂ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਹੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੈ’ (ਕੁਚ 3: 15)।

‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਨਾਂ ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਰ ਅੱਖਰਾਂ ‘YHWH’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ ਵਰਜ਼ਨ, ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਰਜ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਊ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ (ਅਪਡੇਟਡ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿਚ ‘Lord’ (ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰ), ਜਦ ਕਿ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘Jehovah’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਹਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਯਾਹਵੇਹ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ (ਕੁਚ 3: 15) ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ 6,823 ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਦਾਈ ਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਯਾਹਵੇਹ ਏਲੋਹੀਮ: “ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ”

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ

ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏਲੋਹੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਦੀ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਤਪਤ 2:4 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ‘ਇਹ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੈ ਜਦ ਉਹ ਉਤਪਨ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦਿਨ ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ [ਯਾਹਵੇਹ ਏਲੋਹੀਮ] ਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ।’

ਉਤਪਤ 1:1-2:3 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਨੇ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 34 ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਉਤਪਤ 2:4-3:24 ਵਿਚ ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਨੀ ਵਾਰ ਕੀਤੀ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਿੰਦੇ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਇਆ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੇ ਦੋ ਲੇਖਕ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਤਰਕ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਤੁਰੇਤ (ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ) ਦਾ ਲੇਖਕ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨਾਦਰ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 5:46, 47)। ਬਹੁਤਾ ਮਾਣ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਨਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਸਭ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਹਨ।

ਇਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੁਦਾਈ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਨਾਂ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਯਾਨੀ ਯਾਹਵੇਹ ਅਤੇ ਆਦਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ

ਨਿੱਜੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਤਪਤ 2 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਆਦਮ ਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਵਿਚ ਯਾਹਵੇਹ ਦਾ ਸਾਹ ਫੂਕਣਾ, ਇਕ ਬਾਗ ਬਣਾਉਣਾ, ਬਾਗ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣਾ, ਹੱਢਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਢਾ ਨਾਲ ਸਿਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੜੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਦੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਆਦਮ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਤਕ ਖੁਦਾ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸੀ,¹ ਪਰ ਹੋਰੇਥ ਪਹਾੜੀ ‘ਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਝਾੜੀ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤਕ ਖੁਦਾ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨਾਂਅ ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਅਰਬ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ‘ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਪੁੱਛਣਗੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਕੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ (ਕੁਚ 3: 15) ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਉਹਨੂੰ ਇਹਦਾ ਅਰਥ ‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ’ ਭਾਵ ‘ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਹਾਂ’ (ਕੁਚ 3: 14), ਜਾਂ ‘ਮੈਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹਾਂ’ ਦੱਸਿਆ।

ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਨ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਏਲ ਸ਼ੱਦੈ ਭਾਵ ‘ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ; ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਯਹੋਵਾਹ [ਯਾਹਵੇਹ] ਨਾਂਅ [ਦੇ ਅਰਥ] ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ’ (ਕੁਚ 6: 3)। ਪਰ ਇੱਥੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਣ ਲਈ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂਅ ਦਾ ਅਰਥ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਯਾਹਵੇਹ’ ਨਾਂਅ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਦਾ ਸਬੰਧ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਉਹਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਇਹਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੱਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦਾ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ।

ਜਦ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਜਦ ਉਹਦਾ ਪਿਤਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਬਸ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਹੈ,’ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਭਾਵ ਓਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਿੰਨਾ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਮੇਰਾ ਵਜੂਦ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਵਜੂਦ ਹੈ; ਮੇਰਾ ਵਜੂਦ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਹਾਂ।’ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦਾ ਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇਹਦੇ ‘ਤੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੋਈ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11: 6), ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ, ਉਹਦੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਵੇਖੇ ਅਤੇ ਯਕੀਨ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੁਕ ਕੇ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ (ਕੁਚ 4: 3 1)। ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ, ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਹਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਹਦੀ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਚਲਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੱਭ ਬਰਕਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯਿਸੂ ਯਾਹਵੇਹ ਹੈ

ਇਹ ਖਿਆਲ ਬੜਾ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨਾਸਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਉੱਪਰ ਸੀ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਮਿਟਣਹਾਰ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਬੈਤਲਹਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਹੈ। ਬੈਤਲਹਮ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਅਬਰਾਹਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਸੂ ਲੋਗੋਸ ਅਰਥਾਤ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ, ਜੋ ਖੁਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 1-3)। ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਓਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵੇਲੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਮੈਂ ਹਾਂ' (ਯੂਹੰਨਾ 8: 58)।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦਾ 'ਨਿੱਕਲਣਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਅਨਾਦਿ ਤੋਂ ਹੈ' (ਮੀਕਾ 5: 2)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਯਾਹਵੇਹ (ਯਸਾਯਾਹ 40: 3) ਨੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਵੇਖੋ, ਇਹ ਯਿਸੂ ਹੀ ਸੀ! (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 3: 3)। ਫਿਰ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੋਈ ਮੀਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਾਂ ਮੀਤ ਯਾਹਵੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਵਜੂਦ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਸ ਯਾਹਵੇਹ ਹੈ! (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 146: 5)।

ਅਦੋਨਾਏ ਯਾਹਵੇਹ: ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ

ਖੁਦਾ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਜਾਂ 'ਮਾਲਕ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਤਪਤ 15: 2 ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਅਦੋਨਾਏ ਯਾਹਵੇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਹਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ'।

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਵਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਏਲੋਹੀਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਈਸ਼ਵਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਇਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਅਖਤਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਪਤ 15 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਵਡਿਆਈ 'ਪ੍ਰਤਾਪ' ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸਨਮਾਨ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧ ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਓ 'ਮੇਰਾ' ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਾਹਵੇਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਅੰਸ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਯਾਹਵੇਹ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ 85 ਸਾਲ ਦੇ ਬੇਅੱਲਾਦ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ 75 ਸਾਲ ਦੀ ਉਹਦੀ ਬਾਝ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੰਤਾਨ ਕਿਵੇਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੈ

ਕਿ ਅਨੁਕੂਲੇ ਵਿਚ ਚਲਦਿਆਂ ਅਬਰਾਹਮ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਬਰਾਹਮ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਵਧਾਏਗਾ ਜਿਵੇਂ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਤਾਰੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਭੂ ਯਾਹਵੇਹ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਬਰਾਹਮ ਨੇ ਐਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਯਾਹਵੇਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਮ ਦੇ ਸਭ ਰੂਹਾਨੀ ਬਾਲਕ ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ 'ਜਿਹ ਨੇ ਯਿਸੂ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੜਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜਿਵਾਲਿਆ ਗਿਆ' (ਰੋਮੀਆਂ 4:24, 25)।

ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ: “ਪ੍ਰਭੂ ਜੋ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ”

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਤਪਤ 22: 14 ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਖੁਦਾ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਨਾਂਅ ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਭਾਵ 'ਯਹੋਵਾ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਦੀ ਜੋ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਖੁਦਾ ਉਹਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਸ ਪੁਰਖ, ਭਾਵ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਇਸਹਾਕ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਹੋਮਬਲੀ ਦੇ ਲੇਲੇ ਦਾ ਉਪਾਅ ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ (ਉਤਪਤ 22:8)। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਲੇਲੇ ਇਸਹਾਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲੇਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਬਦਾਂ 'ਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਪਹਾੜ 'ਤੇ ਉਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਭਾਵ 'ਯਹੋਵਾ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ' ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਪੁਰਖੇ ਨੂੰ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਖਾਣ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ 'ਯਹੋਵਾ ਦੇ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਉਪਾਅ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।' ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਸ ਯਾਦਗਾਰ ਘਟਨਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਮਾਨ ਅੱਜ ਤਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਧਾਰਣ ਉਪਾਅ

ਸੱਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14: 17)। ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਖੁਦਾ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6: 25-32)। ਨਾਸ਼ਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਲੂਕਾ 6: 35) ਖੁਦਾ ਮਸੀਹੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੂਰਜ ਚਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਪੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਵੀ ਓਵੇਂ ਹੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ (ਮੱਤੀ 5: 45)। ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਹ ਸੱਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 10)।

ਖ਼ਾਸ ਉਪਾਅ

ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਸੱਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 'ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਹੈ' (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 10)। ਧਰਮ ਲਈ ਸਮਰਪਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵੇਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਪਾਅ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ

ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਕੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਿਤਾ ਓਨੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਭਾਵ ਚੈੱਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬੁਝ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦਾ (ਜ਼ਬੂਰ 84: 11)। ਜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ ਵਰਤ ਕੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਫ਼ਜ਼ਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:8)। 'ਜਿਹੜਾ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੀ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਰੋਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ... ਬੀਜਣ ਲਈ ਬੀ ਦੇਵੇਗਾ ... ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਫਲ ਨੂੰ ਵਧਾਵੇਗਾ' (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9: 10)।

ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਗਾਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗ਼ਰੀਬੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਅੱਡਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰ 37:25, 26), ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ (ਲੂਕਾ 16: 19-31)। ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:2-6, 11)। ਮੁਬਾਰਕ ਹਨ ਉਹ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਮਦਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਯਕੀਨ ਸੀ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ:

ਇਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੰਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ ਭਈ ਜਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਵਾਂ ਓਸੇ ਵਿਚ ਸੰਤੋਖ ਰੱਖਾਂ। ਮੈਂ ਘਟਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਨਾਲੇ ਵਧਣਾ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਰੱਜਣਾ ਕੀ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿਣਾ, ਕੀ ਵਧਣਾ ਕੀ ਬੁਝਣਾ, ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾਇਆ ਹੈ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 11, 12)।

ਪੌਲਸ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਤਾਕਤਵਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਬੱਝਾ ਕਿਵੇਂ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਵੀ ਜਿਹਨੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਵਸਤਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 8:28) ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੈਦੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਣ ਵਾਲੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਿਹਾ:

ਹੇ ਭਰਾਵੇ. ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣੋ ਭਈ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਜੋ ਬੀਤਿਆ ਸੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਫੈਲ ਜਾਣ ਦਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਐਥੋਂ ਤੋੜੀ ਜੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋਇਆ ਭਈ ਮੇਰੇ ਬੰਧਨ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਹਨ। ਅਰ ਬਹੁਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਹਨ ਮੇਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਨਿਪੜਕ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲੇਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 1: 12-14)।

ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅੱਖੀ ਘੜੀ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਭਲਾਈ ਹੀ ਨਿੱਕਲੇਗੀ, ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਲੋੜ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੋ ਪੌਲਸ ਨੇ ਸਹੀਆਂ, ਉਹਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਭਲਾਈ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦੇ ਨਾ ਵੇਖ ਸਕਣ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਮਰ ਜਾਣ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਸਚਮੁਚ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਈ ਵਾਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਟਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਜੋ ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸ 'ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਣ ਲਈ ਉਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 13)। ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ ਇਹਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 4: 7); ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਸਟਮ-ਮੇਡ ਉਪਾਅ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਯਾਨੀ ਹਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖ਼ਾਸ ਉਪਾਅ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੀ ਹੋਵੇ

ਭਾਵੇਂ ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖ਼ਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦਾ ਉਪਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾ ਵੀ ਹੈ।

ਲੇਲੇ ਦੇ ਝਾੜੀ ਵਿਚ ਫਸਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਉਸ ਖੋਜੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਉਹਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਉਹਦੇ ਭਣੇਵੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੌਲਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਰਿਸ਼ ਲਈ ਏਲੀਆਹ ਦੀ ਦੁਆ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬੁੱਧ ਲਈ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਦੁਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਬੁੱਧ ਦੁਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1: 5-7)। ਕੈਦ ਤੋਂ ਪੌਲਸ ਦਾ ਛੁੱਟਣਾ ਭਾਵੇਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ 96 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਨਰਵਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਡੋਮੀਸ਼ਿਅਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਨਾਲ ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ ਛੁੱਟਣਾ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਕਤ ਦੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਸੇ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ਾਸ ਉਪਾਅ ਬਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਖ਼ਾਸ ਉਪਾਅ ਦੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮਿਸਾਲ

ਖੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ਾਸ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮਿਸਾਲ ਪਾਪ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ *ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ* ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਲੇਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਜਦ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਸੀ, ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ *ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ* ਨੇ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦਾ ਲੇਲਾ ਉਸ ਵਕਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਦ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਅਬਰਾਹਾਮ

ਨੂੰ ਉਸ ਲੇਲੇ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਉਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਓਵੇਂ ਹੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਣਕਰੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਮਾਫੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲਈ ਉਹਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਉਪਾਅ ਵਿਚ ਸੰਤਾਨ ਲਈ ਉਹਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸੰਭਾਲ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਯੁਗ ਬੀਤ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਯਾਹਵੇਹ ਯਿਰੇਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਯਾਹਵੇਹ ਨਿੱਸੀ: “ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਰਾ ਝੰਡਾ ਹੈ”

ਉਹ ਲਾਠੀ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਯਿਥਰੋ ਦੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਚਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਜ਼ੜੀ ਮੂਸਾ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਜਦ ਇਹਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸੱਪ ਬਣ ਗਈ ਸੀ (ਕੁਚ 4: 3)। ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਲੈਣ 'ਤੇ ਇਹ ਫੇਰ ਲਾਠੀ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਸਚਮੁਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ।

ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਲਾਠੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫ਼ਿਰਾਉਨ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁਕਾਉਣ ਲਈ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਕੁਚ 7: 10)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਡੱਡੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਜੂਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਗਰਜ ਅਤੇ ਅਹਿਣ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਆਈ (ਕੁਚ 7: 15-10: 13)। ਇਸ ਨਾਲ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਜਦ ਲਾਠੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਫੇਰ ਤੋਂ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਪਿਆਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦ ਉਸ ਚੱਟਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੂਸਾ ਨੇ ਲਾਠੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਿੱਕਲ ਆਇਆ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 20: 11)।

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ, ਜਦ ਤਕ ਮੂਸਾ ਆਪਣੀ ਲਾਠੀ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਓਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਜਿੱਤਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦ ਮੂਸਾ ਦਾ ਹੱਥ ਥੱਕ ਕੇ ਭਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰੂਨ ਅਤੇ ਹੂਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫਤਹਿ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਦ ਮੂਸਾ ਬੈਠ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਾਰੂਨ ਅਤੇ ਹੂਰ ਉਹਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਖਲੋ ਕੇ ਸੂਰਜ ਡੱਬਣ ਤਕ ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਖੜੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਕ ਵੇਦੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂਅ ਯਾਹਵੇਹ ਨਿੱਸੀ, ਭਾਵ “ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਝੰਡਾ ਹੈ” ਰੱਖਿਆ (ਕੁਚ 17: 15)। ਜਿਹੜੀ ਲਾਠੀ ਹੋਰ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਐਨੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸੀ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਹੁਣ ਉਹਨੂੰ ਨੌਸ ਭਾਵ ਝੰਡਾ, ਬੈਨਰ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀ ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਵਾਈ ਸੀ।

ਪਾਪ 'ਤੇ ਫਤਹਿ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਸ ਭਾਵ ਝੰਡੇ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਬੂਤਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕ ਦਿਨ ਆਉਣਾ ਸੀ ਜਦ “ਯੱਸੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਜਿਹੜੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਲਈ ਖੜੀ ਹੈ, ... ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਆਰਾਮ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ” (ਯਸਾਯਾਹ 11: 10)। ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਝੰਡੇ ਦੇ ਤੌਰ

'ਤੇ ਖੜਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੱਭ ਪਾਸਿਓਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 11: 12)। ਨੌਂਸ ਭਾਵ ਉਹ ਖੰਭਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਸੱਪ ਟੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਲੀਬ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਟੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 21:8, 9; ਯੂਹੰਨਾ 3: 14)। ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਨੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਨੌਂਸ (nasas ਤੋਂ ਨਿਕੱਲਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ 'ਚੁੱਕਣਾ, ਉੱਚਾ ਕਰਨਾ, ਉਭਾਰਨਾ' ਹੈ) ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਂ ਜੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਾਂਗਾ' (ਯੂਹੰਨਾ 12: 32)। ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ 'ਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧਕੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਕਬਰ (ਮੌਤ) 'ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਉਹ ਯਾਹਵੇਹ ਨਿੱਸੀ ਭਾਵ 'ਪ੍ਰਭੂ ... ਮੇਰਾ ਝੰਡਾ' ਵੀ ਹੈ।

ਯਾਹਵੇਹ ਸਾਲੋਮ: "ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ"

ਗਿਦਾਉਨ ਨੂੰ ਜਦ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੈ (ਨਿਆਈਆਂ 6:22) ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹੀ ਡਰ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮਰ ਹੀ ਜਾਏਗਾ। ਜਦ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ "ਤੈਨੂੰ ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ। ਡਰ ਨਾ, ਤੂੰ ਮਰੇਂਗਾ ਨਹੀਂ" ਉਹਦੀ ਜਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅਹਿਸਾਨ ਵਜੋਂ ਗਿਦਾਉਨ ਨੇ ਇਕ ਵੇਚੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਯਾਹਵੇਹ ਸਾਲੋਮ ਭਾਵ "ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ" ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ (ਨਿਆਈਆਂ 6:24)।

ਅਸੀਂ ਜੋ ਪਾਪੀ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਰਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੁਆਉਣ ਭਾਵ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਯਾਹਵੇਹ ਸਾਲੋਮ, ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹਰ ਭਲੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕੀਏ।

ਯਾਹਵੇਹ ਤਸੇਬਾਓਥ: "ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ"

ਯਾਹਵੇਹ ਤਸੇਬਾਓਥ ਭਾਵ "ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ" ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਐਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਨਾਲ ਅਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦਾਊਦ ਨੇ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ: "ਤੂੰ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਢਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਸੈਨਾ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦਲਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੈਂ ਲੱਜਿਆਵਾਨ ਕੀਤਾ, ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ" (1 ਸਮੂਏਲ 17:45)। ਇਹੀ ਖੁਦਾ ਸੂਰਜ, ਚੰਨ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 4: 19; ਜ਼ਬੂਰ 33:6) 'ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਣਗਿਣਤ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹਦੀ ਹਮਦ-ਓ-ਸਨਾ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਉਤਪਤ 32: 1, 2; ਜ਼ਬੂਰ 103:20, 21; 148:2; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5: 11)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਤਸੇਬਾਓਥ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਹਵਾਲੇ ਰੋਮੀਆਂ 9:29 ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨੂੰ "ਤਸੇਬਾਓਥ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਯਸਾਯਾਹ 1:9 'ਚੋਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ "ਤਸੇਬਾਓਥ ਦਾ ਖੁਦਾ" ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ "ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ" ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਭਾਵ ਬੇਹੱਦ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਕੌਮਾਂ

ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੋਈ ਰੋਕ ਸਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਹਵਾਲਾ ਯਾਕੂਬ 5:4 ਵਿਚ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਯਾਹਵੇਹ ਤਸੇਬਾਓਥ ਹੈ, ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ 'ਸਬਾਓਥ ਦਾ ਖੁਦਾ' ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਸਕਰਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਖੁਦਾ ਵੇਖੇਗਾ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਯਾਹਵੇਹ ਤਸਿਦਕੇਨੂੰ: "ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ"

ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਆਦਮੀ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 23:6 ਵਿਚ ਨਬੂਵਤ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਹਵੇਹ ਤਸਿਦਕੇਨੂੰ ਭਾਵ 'ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ' ਮੁਤਾਬਕ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: 'ਉਹਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਵੱਸੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਇਹ ਨਾਂਅ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, 'ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡਾ ਧਰਮ।'' ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਇਕ ਗੰਦਾ ਚੀਬੜਾ ਹੀ ਹੈ (ਯਸਾਯਾਹ 64:6) ਸਾਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਤੀਤੁਸ 3:5)। ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਲਈ ਯਿਸੂ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ... ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਅਤੇ ਨਿਸਤਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ [ਹੈ]' (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:30) ਤਾਂ ਜੋ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰੇ। ਯਿਸੂ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਭਾਵ ਜਦ ਉਹ ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਾਪ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਸੀ ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਪਾਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:21)। ਕਲਵਰੀ 'ਤੇ 'ਦੋਸ਼ ਦੀ ਬਲੀ' (ਯਸਾਯਾਹ 53:10) ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਯਿਸੂ 'ਤੇ 'ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਦੀ ਲੱਦ ਦਿੱਤੀ' (ਯਸਾਯਾਹ 53:6)। 'ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡਾ ਧਰਮ' ਦੀ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਨਬੂਵਤ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ:

... ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਾਨ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਖਾਤਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਹਾਨ ਝੱਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਮੈਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਖੱਟ ਲਵਾਂ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਸ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਉਸ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:8, 9)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ 'ਯਾਹਵੇਹ' ਨਾਂਅ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੱਫ਼ਾ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 4:1)। ਸੇਥ ਦੇ ਵਕਤ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਉਤਪਤ 4:26)। ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਂਅ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਬਰਾਮ (ਉਤਪਤ 15:2), ਉਸਦਾ ਸੇਵਕ (ਉਤਪਤ 24:12), ਲਾਬਾਨ ਅਤੇ ਬਥੁਏਲ (ਉਤਪਤ 24:50), ਅਬੀਮਲਕ (ਉਤਪਤ 26:28), ਯਾਕੂਬ (ਉਤਪਤ 28:16) ਅਤੇ ਰਾਖੇਲ

(ਉਤਪਤ 30:24) ਹਨ।

ਮਲਕ ਯਾਹਵੇਹ: “ਖੁਦਾ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ”

ਆਮ ਵਾਂਗ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਲਕ ਯਾਹਵੇਹ ਉਤਪਤ 16:7 ਵਿਚ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮਲਕ ਏਲੋਹੀਮ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਨਿਆਈਆਂ 6:20, 21)।

ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਖੁਦ ਖੁਦ ਨਾਲ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਰਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ 'ਚ ਇਸ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ‘ਇਕ ਖੁਦਾ’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਉਤਪਤ 16:7, 13)। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੇਵਕ ਹਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:8, 9), ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਖ਼ਾਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਹੈ’ (ਕੂਚ 23:20, 21), ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਖੁਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 32:24, 30; ਹੋਸ਼ੇਆ 12:4; ਨਿਆਈਆਂ 6:22, 23)। ਇਹ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਆਸ ਇਵੇਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇ (ਉਤਪਤ 16:10; 22:12)। ਪਰ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸੀ, ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ। ਖੁਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਭਾਵ ਦੂਤ ਸੀ ਜਿਹਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਫ਼ਰਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਕੂਚ 33:2, 3; ਵੇਖੋ ਨਿਆਈਆਂ 2:1)। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਨਿਆਈਆਂ 13:16) ਜੋ ਕਿ ਉਹਦੇ ਖੁਦਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਯਿਸੂ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਖ਼ਾਸ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ, ਖੁਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਣ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸੀ (ਕੂਚ 23:21)। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਜ਼ਿਬਰਾਈਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 1:19) ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰੀਅਮ ਕੋਲ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਿਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੀਕਾਏਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸਰਦਾਰ (ਦਾਨੀਏਲ 10:13; 12:1) ਬਲਕਿ ਮਹਾਂਦੂਤ (ਯਹੂਦਾ 9) ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਓਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇਵੇਗੀ (ਵੇਖੋ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4:16)।

ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ‘ਖੁਦਾ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ’ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ, ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।